

The background of the cover is a photograph of two flags flying against a clear blue sky with some light clouds. The flag on the left is the Dutch national flag, with horizontal stripes of red, white, and blue. The flag on the right is the official flag of the municipality of Uithoorn, which is blue with a yellow logo and the text 'Gemeente Uithoorn' in white. A dark teal rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing the title text.

Programmabegroting 2024

4 Resultaten risico analyse

De risico's zijn te onderscheiden in structurele en incidentele risico's. Voor structurele risico's moet de dekking gevonden worden in een permanente oplossing in de vorm van een voorziening, verzekering of een afdoende beheersmaatregel. Daarnaast zijn er nog risico's binnen de begroting die niet te kwantificeren zijn. Deze risico's zijn apart inzichtelijk gemaakt. De risico's beschrijven we kort. In de hierna volgende tabel zijn alle geïnventariseerde risico's in beeld gebracht.

Volgnr.	Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans op voordoen	Status
Incidentele risico's				
1.	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling (GPAG)	12.000	Gemiddeld	Bestaand
subtotaal incidentele risico's		12.000		
Structurele risico's				
2.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzienigen Gemeenten (BUIG)	500	Gemiddeld	Bestaand
3.	Uitgaven Jeugdzorg	900	Gemiddeld	Bestaand
4.	Herijking verdeling Gemeentefonds	1.270	Hoog	Bestaand
subtotaal structurele risico's		2.670		
Totaal		14.670		
Niet kwantificeerbare risico's				
5.	Continuïteit ambtelijke capaciteit	N.v.t.	N.v.t.	Nieuw
6.	Economische ontwikkelingen: prijsinflatie, rente, recessie	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand
7.	Juridische kwesties/aansprakelijkheid	N.v.t.	N.v.t.	Bestaand

Incidentele risico's

Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling (GPAG)

Risicobedrag € 12.000.000

Nadere omschrijving risico

Een belangrijk risico van de gemeente Uithoorn is een toename van het tekort op de exploitatie van GPAG. Gemeente Uithoorn en gemeente Aalsmeer participeren beiden voor 50% in GPAG. Beide gemeenten staan voor 50% garant voor een bedrag van maximaal € 100 miljoen voor GPAG. GPAG is in 2004 opgericht om een bedrijventerrein te realiseren aan de omgelegde N201. Ook was het de bedoeling om de gemeentelijke bijdrage aan de omlegging van de N201 te betalen met het financiële resultaat van de grondexploitatie.

Bij een tekort op de grondexploitatie wordt de gemeente uit hoofde van de garantstelling aangesproken voor dit verlies. De afloop van het project laat zich lastig voorspellen. Er is een kans dat de grondexploitatie van GPAG met een tekort eindigt, maar ook een winst is nog steeds mogelijk. De kans dat dit risico zich voordoet, kan als "gemiddeld" worden gekwalificeerd.

Beheersmaatregelen

De gemeente Uithoorn neemt samen met de gemeente Aalsmeer deel aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA). De directie van GPAG monitort continu de ontwikkelingen, waardoor de AVA in staat wordt gesteld om als de actuele situatie daarom vraagt, direct handelend op te treden.

Structurele risico's

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzienigen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag € 500.000

Nadere omschrijving risico

Via de Participatiewet (BUIG) verstrekt de gemeente een uitkering om in het levensonderhoud te voorzien. Het macrobudget voor deze uitkering wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via verdeelstaven jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar toegewezen aan gemeenten. Gemeenten die geld overhouden, mogen dit behouden. Gemeenten kunnen echter ook geld tekortkomen indien de uitkering van het Rijk onvoldoende is om de bijstandslasten te dekken. Ons maximaal risico wordt in beginsel bepaald op 7,5%. De kans dat dit risico zich voordoet, gebaseerd op ervaringen uit het verleden, kan als "gemiddeld" worden gekwalificeerd.

Beheersmaatregelen

De gemeente kan, bij een omvangrijk tekort, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering". Deze vangnetuitkering biedt financiële ondersteuning om het tekort op te vangen en te zorgen voor de continuïteit van de dienstverlening aan onze burgers.

Uitgaven Jeugdzorg

Risicobedrag € 900.000

Nadere omschrijving risico

Het risico, naast de gebruikelijke stijgingen die we altijd hebben ervaren, ligt vooral in het uitblijven van de financiële effecten van de maatregelen vanuit de hervormingsagenda Jeugd voor Uithoorn. De invulling van de hervormingsagenda door het Rijk en verschillende partners heeft vertraging opgelopen. In 2024 en 2025 hebben we daarom alvast de ramingen incidenteel verhoogd met € 503k. Daarbij blijft voor de jaren daarna het risico bestaan dat de maatregelen vanuit de hervormingsagenda in Uithoorn niet zullen worden gerealiseerd, maar landelijk wel (op basis van de beoordeling door de ingestelde commissie), waardoor we geen compensatie zullen ontvangen voor de hogere kosten in de Jeugdzorg. De kans dat dit risico zich voordoet, gezien onze ervaringen uit het verleden, kan worden gekwalificeerd als "gemiddeld". Dit betekent dat we ons bewust moeten zijn van deze mogelijkheid en passende maatregelen moeten treffen om eventuele financiële gevolgen te beheren.

Tegelijkertijd is er ook landelijk beleid dat bijdraagt aan een toenemend beroep op jeugdhulp. Zo zijn er wachtlijsten voor de volwassenen GGZ, terwijl een aanzienlijk deel van de ouders van jeugdigen met hulp GGZ-problematiek hebben. Ook is er een hoge drempel voor een beroep op de Wet Langdurige Zorg, waardoor jeugdigen op hulp vanuit gemeenten zijn aangewezen. En verder is de toegang tot hulp op basis van de Jeugdwet ruim geformuleerd en een open einde regeling. Deze factoren maken sturen op de kosten van de jeugdhulp complex.

Beheersmaatregelen

In het kader van het programma datagedreven sturen is onderzocht welke maatregelen voor kostenbeheersing er mogelijk zijn, onder meer op basis van landelijke onderzoeken en in lijn met de richting van de Hervormingsagenda. Deze sturingsmogelijkheden worden door een multidisciplinair actieteam van de DUO-gemeenten uitgewerkt in een concreet plan

van aanpak, om zo te kunnen bijdragen aan het bevorderen van een betere balans tussen de in- en uitstroom, het voorkomen van het inzetten van jeugdhulp en de beheersing of tempering van de zorgkosten. Daarbij zal ook gebruikgemaakt worden van het dashboard jeugdhulp, dat in 2023 is ontwikkeld. Dit zal bijdragen aan het realiseren van de doelen van de Hervormingsagenda in Uithoorn en de kans vergroten dat er een compensatie van inkomsten ontvangen zal worden.

Herijking verdeling Gemeentefonds

Risicobedrag € 1.270.000

Nadere omschrijving risico

Met ingang van 1 januari 2023 is sprake van de invoering van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering. De huidige situatie is nog niet het eindstation en het model zal continu onderhoud vragen. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld. De VNG heeft aangegeven het van belang te vinden dat de ROB, de VNG en gemeenten nauw bij de uitvoering van de onderzoeksagenda betrokken worden.

De planning is dat begin 2025 een evaluatie wordt opgeleverd. In de huidige situatie is Uithoorn een nadeelgemeente. Er is afgesproken dat gemeenten vooralsnog gecompenseerd worden voor het voor- danwel nadeel, welke hoger is dan het afgesproken ingroeipad. Voor Uithoorn houdt dit in dat er in de jaren 2025 en verder een positieve compensatiepost (suppletie-uitkering) is opgenomen. In beginsel zou bij het volledig doorvoeren van de herijking de verwachting zijn dat deze post komt te vervallen en daarmee een negatief effect gaat krijgen. Dit bedrag vormt dus een risico binnen het gemeentefonds en ook de begroting, want het bedrag kan, mede door de evaluatie, op een later moment weer anders uitpakken. De kans dat dit risico zich voordoet, kan als "hoog" worden gekwalificeerd.

Beheersmaatregelen

We houden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de herijking bij door deel te nemen aan bijeenkomsten van het Ministerie en de VNG. De beïnvloeding is beperkt omdat dergelijke besluiten vooral op macro-niveau worden afgewogen.

Nog niet te kwantificeren risico's

Continuïteit ambtelijke capaciteit

Nadere omschrijving risico

Met de krappe arbeidsmarkt waar we als gemeente momenteel mee te maken hebben is het geen vanzelfsprekendheid meer dat alle functies van de gemeentelijke organisatie nagenoeg ingevuld zijn. Het risico bestaat dat ervaren medewerkers naar een andere werkgever vertrekken en dat ontstane vacatures moeilijk goed in te vullen zijn. Hierdoor kan de continuïteit van het werk in gevaar komen en kunnen (wettelijke-) taken niet of niet goed worden uitgevoerd en verdwijnt opgebouwde kennis en ervaring. Vaak wordt dan capaciteit, zowel in uren als in kennis, ingehuurd. Dit is kostbaar en er wordt geen ervaring en kennis opgebouwd. Daarnaast is door de krapte inhuur niet altijd mogelijk.

Beheersmaatregelen

Het MT heeft een plan opgesteld en in uitvoering genomen om medewerkers te binden en te boeien. Dit bestaat onder andere uit: team-buildingsactiviteiten, het meewerken

aan ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers, een goed inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers etc.

Economische ontwikkelingen: prijsinflatie, rente, recessie

Nadere omschrijving risico

Economische ontwikkelingen hebben altijd al invloed gehad op ons als gemeente en op onze inwoners en bedrijven. Maar door de voortschrijdende internationalisering van de productie van goederen en diensten raken nationale economieën steeds meer met elkaar verweven. Dat geldt zeker voor een open economie als de Nederlandse. De gevolgen van gebeurtenissen elders in de wereld, zoals bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne, hebben daarmee grote invloed op de financiële huishouding van onze gemeente. Hoge prijsstijgingen, oplopende rentetarieven en daarmee de toenemende zorg over de bestaanszekerheid bij lage en modale inkomens zijn het gevolg van de huidige economische ontwikkelingen. Het is lastig een goede inschatting voor de toekomst te maken, aangezien economische ontwikkelingen moeilijk zijn te voorspellen.

Beheersmaatregelen

Zowel op Rijksniveau als op lokaal niveau nemen we maatregelen om de financiële gevolgen voor burgers en bedrijven te verzachten. We zijn voor de financiële gevolgen echter in grote mate afhankelijk van maatregelen en compensatie van het rijk.

Juridische kwesties/aansprakelijkheid

Nadere omschrijving risico

Bij de uitvoering van de gemeentelijke taken heeft de organisatie te maken met een veelheid aan wetten en regels. Dit betekent dat de organisatie risico loopt bij het doen en laten van handelingen bij die uitvoering van haar taken. Dit kan aansprakelijkheidsstellingen, schadevergoedingen, en imago schade tot gevolg hebben.

Beheersmaatregelen

Hiervoor worden instrumenten ingezet als audits, procesmatig werken, en voorlichting en instructie van medewerkers. Daarnaast zal het verbeteren van de juridische kwaliteitszorg in samenwerking met het team Juridische Zaken worden opgepakt.